

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Voděrady, okres Blansko

Voděrady 76, 679 01 Skalice nad Svitavou

Identifikátor školy: 600106411

Termín konání inspekce: 12. – 15. září 2003

Čj.:	121007/03-5187
Signatura:	ol1bx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, český jazyk a prvouka vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je málotřídní, neúplná a v současné době sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Zřizovatelem školy je Obec Voděrady se sídlem Voděrady 160, 679 01 Skalice nad Svitavou. Od 1. ledna 2003 je škola příspěvkovou organizací. Základní školu s povolenou kapacitou 60 žáků navštěvovalo v době inspekce 25 žáků pěti ročníků, rozdělených do dvou tříd. Vzdělávání probíhá ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Obecná škola č.j. 12035/97-20.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé škole.

Výchovně-vzdělávací činnost zajišťují ve škole tři pedagogické pracovnice (včetně vychovatelky). Jedna z nich splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ) pro učitele 1. – 5. ročníku základní školy. Druhá pracovnice splňuje podmínky OPZ pouze jako vychovatelka ve školní družině, pro vyučování na 1. stupni ZŠ však nemá požadované vzdělání. Třetí pracovnice má učitelskou kvalifikaci pro 2. stupeň ZŠ.

V současné době je ředitelka školy, jmenovaná zřizovatelem, na mateřské dovolené. Jejím zastupováním je pověřena jedna z vyučujících. Ředitelka školy ji však chybně jmenovala zástupkyní ředitele, což je z důvodu malého počtu tříd ve škole v rozporu s příslušným zákonem. Pověřená vyučující školu řídí zodpovědně. Organizační řád je pro školu vypracován, doplňuje ho vymezení kompetencí pracovníků v jejich pracovních náplních. Ve škole pracuje pedagogická rada, zápisy z porad jsou přehledné a mají dostatečnou vypovídací hodnotu. Vzhledem k malému počtu zaměstnanců dochází k předávání důležitých informací ihned osobně nebo prostřednictvím informační nástěnky.

Jedna z vyučujících učí na ZŠ prvním rokem, druhá je její uvádějící učitelkou. Ta sice nespĺňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, má však již několikaleté zkušenosti s výukou na prvním stupni. Učitelky jsou spolu v úzkém kontaktu, každý den po vyučování společně vyhodnocují průběh výuky, rozebírají případné problémy. Vzhledem k termínu inspekce na začátku školního roku nebyla prozatím provedena žádná hospitace. Škola však má na tento školní rok vypracován plán hospitací a plán kontrolní činnosti. Záznamy z hospitací z minulého roku mají velkou vypovídací hodnotu, s jejich hodnocením jsou vyučující seznamovány a je s nimi prováděn pohospitační rozbor hodiny. Všechny učitelky mají velký zájem o další vzdělávání. Využívají nabídek pedagogického centra v Blansku a navštěvují jazykové kurzy. Plán dalšího vzdělávání byl v době inspekce rozpracován.

K hodnocení práce zaměstnanců dochází na pedagogických radách, kde je mimo jiné kontrolováno plnění zadaných úkolů. Žádné jiné hodnocení učitelů či jejich vlastní sebehodnocení nebylo možné z materiálů předložených školou prokázat.

Personální podmínky ve škole byly hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení se vztahuje k celé škole.

Jednopatrová starší budova školy se nachází ve středu obce. V přízemí je umístěna školní družina, která má k dispozici jednu třídu, hernu a šatnu se samostatným vchodem do budovy. Dále je zde jedna učebna a šatna pro školu. V prvním poschodí je umístěna ředitelna, druhá učebna a jídelna. Jedna z tříd je přepažena skříněmi a v zadní části je vybudována počítačová učebna vybavená třemi počítači dodanými v rámci projektu Internet do škol. Jiné odborné učebny škola nemá. Pro tělesnou výchovu využívá kulturní dům vzdálený asi 150 m od školy a v době pěkného počasí hřiště obce vzdálené asi 250 m.

Žákovská knihovna je umístěna v jedné ze tříd, učitelská knihovna a bohatá videotéka v ředitelně. Škola nedisponuje skladem učebnic a pomůcek, ty jsou rovněž rozmístěny v úložných prostorách ve třídách. V hospitovaných hodinách měli všichni žáci své učebnice a pracovní sešity. Vyučující se snaží pořizovat pro jednotlivé předměty učebnice v ucelených řadách. Obě učebny jsou vybaveny relaxačním kobercem, z didaktické techniky pak televizorem, videem a radiopřehrávačem. Jinou didaktickou techniku škola nevlastní. Vyučující využívají při výuce pomůcky (nástěnné tabule, tělesa, obrázky), které jsou sice starší, ale stále aktuální. Moderní pomůcky škola pořizuje jen velmi zřídka.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat vzdělávací program školy a mají celkově dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Složení tříd z žáků dvou až tří ročníků neumožňuje plně realizovat zvolený vzdělávací program, neboť nelze přihlížet k rozdílným potřebám žáků při organizaci vyučovacích hodin spojených ročníků.

Základní škola realizuje schválený vzdělávací program Obecná škola.

Týdenní hodinová dotace jednotlivých předmětů byla v souladu s učebním plánem. Vedení školy využilo možnost nevyučovat předmět dramatická výchova a její časovou dotaci využilo jako volnou dispozici pro ostatní předměty.

V katalogových listech žáků 5. ročníku byl celkový prospěch hodnocen pouze stupni „prospěl“ – „neprospěl“, což je v rozporu s příslušnou vyhláškou.

Rozvrh vyučovacích hodin základní školy svým obsahem odpovídá učebnímu plánu školy, který je v souladu s platným učebním dokumentem. V povinné dokumentaci je až na výjimku průkazně zachycen průběh a výsledky vzdělávání.

Kontrolu naplňování učebních plánů a osnov má vedení školy uvedenu v plánu kontrolní činnosti a v plánu hospitací. Učební osnovy jsou respektovány. Vzhledem k tomu, že

inspekční činnost byla prováděna na začátku školního roku, nemohlo být v plné míře zjištěno jejich plnění.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je naplánován, je funkční.

Rozvrh hodin z psychohygienického hlediska odpovídá stanoveným normám příslušné vyhlášky. Školní řád rovněž obsahuje všechny náležitosti. Informační systém vůči rodičům nezletilých žáků je funkční. Zahrnuje sdělení v žakovských knížkách, na nástěnkách, na rodičovských schůzkách či při osobním styku při návštěvě rodičů ve škole.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Škola nemá jmenovaného výchovného poradce. V případě podezření na specifickou vývojovou poruchu učení (dále jen SVPU) u některého z dětí se ihned vyučující obrací na pedagogicko-psychologickou poradnu, se kterou škola velmi dobře spolupracuje. Pro děti se SVPU je organizován dyslektický kroužek, který poskytuje potřebnou péči při nápravě dané poruchy. V současné době škola nemá žádné integrované žáky.

Vychovatelka ŠD je školní metodičkou prevence sociálně patologických jevů. Vypracovala preventivní program, který však není dostatečně konkrétní. ZŠ doposud neřešila žakovské přestupky s touto problematikou.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika a prvouka

V průběhu inspekce byly hospitovány hodiny matematiky a českého jazyka ve všech ročnících prvního stupně a prvouka ve třetím ročníku. Pro sledované předměty mají vyučující vypracován tematický plán, ve kterém je učivo časově rozloženo do jednotlivých měsíců školního roku. Některé učivo je zařazováno v průběhu roku jako rozšiřující. Protože se jedná o málotřídní školu a ve třídách jsou vyučováni žáci až tří ročníků, je nutná důkladná příprava vyučujících. Ta byla ve většině navštívených hodin promyšlená. Vyučující měly převážně připraveny pracovní listy a zápisy látky na tabuli, aby se v době samostatné práce žáků mohly věnovat jinému ročníku. Učivo prvního ročníku navazovalo na témata probíraná v předchozích hodinách. V ostatních ročnících se vzhledem k termínu konání inspekce opakovalo učivo z předchozího roku.

Z důvodu nemoci jedné z vyučujících se hospitace uskutečnily pouze u dvou učitelek. Ve všech případech bylo učivo po odborné stránce správně vyloženo, nezkušenost jedné a nekvalifikovanost druhé učitelky neměly na věcnou správnost výuky negativní vliv.

Třídy, ve kterých výuka probíhala, jsou prostorné, klasicky uspořádané. Byly vyzdobeny pracemi žáků. V zadní části místností je umístěn prostorný relaxační koberec. Učebnice a pracovní sešity měli k dispozici všichni žáci. Jedna z vyučujících kromě fólií a nakopírovaných pracovních listů nepoužila žádné jiné dostupné pomůcky. Druhá učitelka naopak využila při výkladu látky velké množství názorných materiálů – knihy, obrázky, plány měst, časopisy, kartičky, počítadlo apod. Instalovaná didaktická technika nebyla v průběhu hospitací využita.

Ve sledovaných hodinách převládala frontální metoda výuky. Jedna z vyučujících ji vhodně doplnila dramatizací, změnou pracovního místa – prací na relaxačním koberci. Žádné jiné aktivizující metody učitelky nepoužily. Ve většině hodin vyučující pracovaly v průběhu hodiny postupně s jednotlivými ročníky, zatímco ostatní žáci měli zadanou samostatnou práci. K samostatnosti jsou vedeni již od prvních ročníků. Ve dvou případech se však

vyskytlo nedostatečné členění hodin - žáci některých ročníků pracovali téměř celou hodinu samostatně. V jedné hodině matematiky vyučující zadala všem ročníkům samostatnou práci a čas, v němž se mohla věnovat žákům, kteří mají s danou látkou potíže, nevyužila. V jiných hodinách se vyučující snažily pracovat s jednotlivými žáky individuálně, byly jim nápomocny při řešení samostatných úkolů. V průběhu hodin žáci dobře pracovali s chybou. Individuální přístup k žákům se SVPU vyšetřeným Pedagogicko-psychologickou poradnou nebyl v žádné z hospitovaných hodin pozorován. Vyučující nezapomínaly na zařazování relaxačních chviliek v průběhu hodiny.

Žáci nižších ročníků byli učitelkou v úvodu hodin vhodně motivováni. V průběhu výuky vyučující podporovala motivaci žáků a zároveň i jejich pozornost vhodným střídáním činností. Naopak ve vyšších ročnících vyučující na motivaci žáků nepamatovala a vzhledem k frontální výuce a převažující samostatné práci ji ani v průběhu hodiny nezajistila. Přesto všichni žáci po celou hodinu aktivně pracovali, nevzdorovali a projevovali zájem o výuku.

V hodinách byla dodržována dohodnutá pravidla komunikace mezi učitelkami a žáky. Žáci však celkově měli málo možností pro vyjadřování svého názoru, prostor pro jejich souvislý projev a pro rozvoj komunikativních dovedností byl omezený. V hodinách matematiky ve vyšších ročnících byli žáci při počítání u tabule vedeni k ústnímu popisování právě prováděné činnosti. Ve všech hodinách převažoval verbální projev učitelek. Výjimkou byla hodina prvouky, kdy žáci dostali příležitost k diskuzi, k vyjádření vlastního názoru. Této možnosti však neuměli dostatečně využít. Vztahy mezi vyučujícími a žáky i mezi žáky samotnými byly ve sledované výuce i mimo ni přátelské.

V průběhu hodin byli žáci povzbuzováni, chváleni za správně zvládnutý úkol. Učitelky kladly žákům podnětné otázky, které je nutily zamyslet se nad daným problémem, a ověřovaly si tím správné pochopení učiva. Zvláště v hodinách matematiky byla pozorována důsledná práce s chybou. Po splnění některých úkolů byli žáci ihned objektivně hodnoceni. V závěru hodiny pouze jedna z vyučujících zhodnotila práci jednotlivých žáků, pochválila aktivní a snaživé a naopak upozornila žáky, s jejichž prací v dané hodině nebyla zcela spokojena. Do žádné hodiny nebylo zařazeno vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve sledovaných předmětech na 1. stupni dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání jsou zjišťovány kromě vlastních evaluačních nástrojů (písemné práce) také písemnými testy ve 4. a 5. ročníku z matematiky a českého jazyka, které vypracovává metodické sdružení. Členové tohoto sdružení jsou učitelé škol z okolních vesnic se spádovou školou v Lysicích. Výsledky testů se vyhodnocují a porovnávají s výsledky ostatních škol. Tím zúčastněná škola získává zpětnou vazbu a informace o znalostech žáků své školy i okolních škol.

S obdrženími výsledky škola dále nepracuje. Chápe je jako informaci o tom, zda žáci učivo zvládli.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy byl ve sledovaných předmětech na málotřídní škole na dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení spolu s následujícími změnami nejsou v souladu se zřizovací listinou. Liší se v názvu školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT č.j. 32 046/02-21 ze dne 2. prosince 2002, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. ledna 2003
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace obce č.j. 601/2002 vydaná dne 21. října 2002 Obcí Voděrady
3. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 (nedatováno)
4. Rozvrh hodin ZŠ pro školní rok 2003/2004
5. Délka vyučovacích hodin a přestávek ve školním roce 2003/2004
6. „Vnitřní řád školy“ projednán a schválen pedagogickou radou dne 22. ledna 2003
7. „Klasifikační řád školy“ - v platnosti od 1. února 2003
8. „Roční plán na školní rok 2003/2004“ (nedatováno)
9. „Preventivní program pro Základní školu Voděrady“ na školní rok 2003/2004 (nedatováno)
10. „Organizační řád málotřídní školy ZŠ Voděrady, okres Blansko“ platný od 1. ledna 2003
11. Rozhodnutí MŠMT č.j. 15 345/03-22 o udělení výjimky z počtu žáků na dobu jednoho roku pro školní rok 2003/2004 ze dne 12. 3. 2003
12. „Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků“ (nedatováno)
13. Učební plán školy zpracovaný podle vzdělávacího programu Obecná škola č.j. 12035/97-20 pro školní rok 2003/2004
14. Přehled počtu žáků ve třídách ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
15. Záznamy o práci v zájmových útvarech 2003/2004
16. Personální dokumentace – doklady o dosaženém vzdělání všech učitelů, kteří ve škole vyučují ve školním roce 2003/2004
17. Výkaz o základní škole V 3-01 podle stavu k 30. září 2002
18. „Plán kontrolní činnosti na ZŠ Voděrady“ pro školní rok 2003/2004 (nedatováno)
19. „Plán hospitací“ pro školní rok 2003/2004 (nedatováno)
20. Třídní výkazy a katalogové listy žáků všech tříd školního roku 2002/2003 a 2003/2004
21. Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
22. Vzorek čtvrtletních písemných prací, žákovských knížek a sešitů
23. Inspekční zpráva č.j. O-12-01/9798-303/97 ze dne 4. 11. 1997
24. Dotazník pro ředitele před inspekcí
25. Podkladová inspekční dokumentace
26. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Personální zabezpečení výuky umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program. I když dvě ze tří vyučujících nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, snaží se o zkvalitnění výuky získáváním nových vědomostí a dovedností v rámci svého dalšího vzdělávání.

Škola je po materiální stránce průměrně vybavena. Starší pomůcky je třeba doplňovat novými, moderními. Dostupné pomůcky jsou využívány jednotlivými vyučujícími rozdílně. Učebnice jsou pořizovány s rozvahou, v ucelených řadách. Škola nemá vlastní tělocvičnu, zřizovatelem jsou však poskytnuty náhradní prostory včetně potřebného vybavení v blízkosti školy.

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty. Vzhledem k tomu, že je ve třídách několik ročníků, žáci jsou vedeni k samostatnosti, zodpovědnosti a vzájemné toleranci. Vzhledem ke složení tříd je velmi obtížné plně realizovat záměry vzdělávacího programu Obecná škola v oblasti organizace výuky. Ve většině hodin neměli žáci prostor pro rozvoj svých komunikativních dovedností. Vyučující žáky v různé míře motivují a objektivně hodnotí jejich práci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu   **Titul, jméno a příjmení**

Podpis

Vedoucí týmu   Mgr. Jan Dusík

.....

V Brně dne 1. 10. 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jaroslava Konečná

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	31.10. 2003	12-1081/03-5187
Zřizovatel	31.10. 2003	12-1081/03-5187
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
15.10.2003	12-1032/03-5187	Připomínky byly/nebyly podány.